

Fay Hattındayız-13

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (77.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Ümmet-i Muhammed'in kıyamete doğru daha yoğun biçimde karşılaşacağı, Müslüman'ın imanındaki sadakati ve kaliteyi ölçmek için Allah tarafından yüzleştirileceği fitneleri konuşurken aynı zamanda dünya şartlarında herhangi bir Müslüman'ın karşılaşacağı sıkıntıları ele almış oluyoruz.

Bunların sonuç olarak Müslüman'ın, Allah'ın rızasını kazanan bir insan olmasına sebep olabileceği gibi ayağının kayıp eriyip kaybolma nedeni olabileceğini de biliyoruz. Biz bunları gündem yaparken, karşılaştığımız olaylardan etkilenerken, âlimlerin de bunun nedenlerini araştırmalarının sonuçlarında köşe bucaktan fitnelerle ilgili teoriler ürettiklerine mi yoksa dinimizin ilk günlerinde Allah Teâlâ'nın Peygamberi'ne konuşturdıkları üzerinden mi süreci izliyoruz?

Yani bizim 'fitne' diye kendimizin ürettiği bir projemiz mi var yoksa namazı, orucu vs. öğretir gibi fitnenin varlığını da öğreten Resûlullah aleyhissalatu vesselamdan haberdar mıyız?

Katiyetle cevaplamalıyız ki fitne, bugünkü Müslümanlar'ın gündeminde bulunduğundan daha fazla olarak ashab-ı kiramın gündemindeydi. Onlar kişi bazında belki yüzde on oranında karşılaşıyorlardı fitneyle ama konu olarak yüzde yüz gündemlerindeydi. Bunu konuşuyorlar, dert ediyorlardı. Biz ise fitnenin yüzde yüz içinde bulunduğumuz hâlde onu belki yüzde on oranında bile gündem etmiyoruz. Onlar fitneden bizim olduğumuzdan çok daha uzaktaydılar ama dert ediyorlar ve korkuyorlardı. Hazırlık da yapıyorlardı.

Bizim durumumuzda, mesela ramazan-ı şerif gecelerinden birinde, ümmetin karşılaşabileceği fitnelere dair bir başlık açılrsa korkarız ki buna bir rağbet ve dinleyici bulmak zordur. Aile fertlerimizin fitne konusu olabileceği hususundaki ayet bir anlam ifade ediyorsa da ashab-ı kiram için çok daha önemli görülen ve anlamlı bir ayetti bu, şüphesiz. Sonuçta **şunu kesin olarak söyleyebiliriz ki ashab-ı kiram, fitne konusunda bizden daha hassastı ve Resûlullah aleyhisselam onlara sözgelimi namaz konusunu öğretir gibi fitneyi de öğretmiş ve hazır bulunmalarını öğütlemişti. Allah onlardan razı olsun.**

Bu mevzu ile ilgili hadis-i şeriflere göz atacağız.

Amr ibni Ahtab radiyallahu anh bir hatırasını naklediyor (Müslim, 2892). Diyor ki: "Bir gün Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bize sabah namazını kıldırıp ve minbere çıktı. Öğle vaktine kadar bize konuşma yaptı. Öğle olunca minberden indi ve öğle namazını kıldı. Tekrar minbere çıktı, ikinci vaktine kadar konuşmaya devam etti. İkinci namazından sonra tekrar minbere çıktı ve güneş batıncaya kadar konuşmaya devam etti ve bize o güne kadar dünyada olmuş, ondan sonra olacak şeyleri gün boyunca anlattı."

Bu hadisten net şekilde görebiliyoruz ki Efendimiz aleyhisselam ümmetin geleceğiyle ilgili bilgileri, karşılaşacakları sorunları, ashabının neler yapması gerektiğini anlatmak için bir gün sabah namazından akşam namazına kadar, yani asgarî 10 saat, konuşmuş. Allah Teâlâ bu sahabiden razı olsun. Elbette o gün konuşulan şeyleri bize baştan sona anlatmış değildir ama önemli bir bilgiyi bize ulaştırmıştır.

Ashab-ı kiram, fitnelerin içinde olmadıkları hâlde fitneye karşı donanımlı idiler. Şayet onlar böyle bir gündemi önlerine aldılarsa bizim de buna yakın bir gündemle hayatın içinde olmamız gerekiyor.

*

Ebu Hureyre radiyallahu anh Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden haber veriyor:

“Benden sonra birtakım fitneler çıkacaktır. O fitneler zamanında oturan, ayakta olandan daha hayırlıdır. Ayakta duran, yürüyenden daha hayırlıdır. Yürüyen de koşandan daha hayırlıdır.” (Buharî, 7081; Müslim, 2886)

Bir yağmur düşünelim. Yağmur, gölgeliğin altında duranı fazla ıslatmaz. Gölgeleikten çıkıp ayakta duranı biraz daha fazla ıslatır. Yürüyeni daha fazla, koşanı ise çok daha fazla ıslatır. Bunun gibi hadis-i şerif de fitnelere karşı hareket tarzımıza göre fazla biçimde etkileneceğimizi haber vermektedir. Aynı hadisin devamında da “kim fitneye çanak tutarsa fitne onu bulur, o dönemde kim fitneye karşı sığınak bulabiliyorsa o sığınağını kullansın” buyurmaktadır.

Hadis-i şerif, ashab-ı kiramın gözü önünde kulaklarına akıtılmış bir mesajdır. Onlar bu mantıkla yetiştirildiler: **Fitne kesinlikle olacaktır; o zaman mümkünse ayakta olma, o mümkün değilse yürüme, o da mümkün değilse koşma. Bütün bunları yapmaz da fitneye doğru koşarsa bir kişi, Allah onu fitnenin içine atar.**

Fitne neydi? Haram malın Müslümanlar’ın arasında yayılmasıydı.

Fitne neydi? Kadın ve şehvet konularının şeytanın projeleri bakımından toplumda yayılmasıydı.

Fitne neydi? Diplomanın uğruna din feda edilebilecek bir put hâline gelmesiydi.

Fitne neydi? Haram-helal demeden, Allah’ın kanunlarını yok sayarak yaşamaktı.

Fitne neydi? İbadetleri terk etme.

Fitne neydi? Küfrün zulmünün karşısında olmaktı.

Fitne çeşitlerinden herhangi birine karşı çanak tutar vaziyette olmak, sığınma imkânı varken bunu kullanmamak ya da oturması mümkünken ayakta durmak veya yürümek, bile bile bataklığa düşmekten başka şey değildir.

*

Mikdad ibnî’l-Esved radiyallahu anhin rivayet ettiği hadiste (Ebu Davud, 4263) şöyle buyruluyor:

“Allah’a yemin ederim ki Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurduğunu duydum: Sait (mutlu) insan, fitneden korunan insandır. Sait (mutlu) insan, fitneden korunan insandır. Sait (mutlu) insan, fitneden korunan insandır. Her kim fitneye yakalanır da sabrederse (direnebilir, ayakta durabilirse) ona da ne mutlu.”

Allah bir kulu eğer fitneye karşı koruduysa o kul mutlu bir insandır, Allah’ın nimetini yakalamıştır. Kul bir sebeple fitneye yakalanmış da taviz vermeden, çökmeden, yıkılmadan müminliğini devam ettirmişse o da mübarek bir insandır.

Resûlullah aleyhissalatu vesselam ashabına sabah namazını kılan müminin Allah’ın himayesinde olduğunu öğrettiği gibi fitneden korunmuş olmanın da namazda Allah’ın rahmetine ermek gibi büyük bir nimet olduğunu haber vermiştir. Resûlullah aleyhissalam ashabını fitnelere karşı uyanık yetiştirmiş, bugünkü eğitimimizde bizlere de fitneye karşı uyanık olup tedbirini hazır etme, fitne anında neler yapılacağına dair planını-projesini bekletme ve bu minvalde zihin yapısına sahip olmanın gerekliliğini öğretmiştir.

Resûlullah aleyhissalam ashabını bu şekilde eğitmemiş ve bizim din diye öğrendiğimiz hadis-i şerifler, içinde fitneye karşı hazırlığın bulunmadığı bir eğitim olsaydı bugün bizler şehvet, mal, siyaset, dış tehlikeler vesaire fitnelere karşı tökezlediğimizde Allah’a karşı özümlük olurdu. Allah’a, “ne yapacağımızı bilemedik ya Rabbi” derdik. Ama bunu deme imkânımız yoktur. Çünkü Resûlullah aleyhissalam ashabına ve onlardan bize taşındığına göre bize dini ulaştırırken fitnelerin varlığını ve

karşılarında neler yapılacağını da öğretmiştir. Öyleyse Müslüman'ın beyan edebileceği bir özü yoktur.

Şunu da unutmamalıyız ki ashab-ı kiram bu fitnelere karşı Peygamber aleyhisselama güveniyorlar, “o içimizdedir, onun ruhunu ruh edindik, çarelerine iman ettik” diyorlar ve fitne ne olursa olsun onun talebeleri oldukları için başlarında o varken tıpkı iki yaşındaki bir çocuğun anne-babasının elinden tuttuğu zaman duyduğu güveni hissediyorlardı. Resûlullah aleyhisselam bu dünyadan gidince de ashab-ı kiram bizim o güvenimizdir. Hadis-i şerif, “ben ashabımın güveniyim, ashap da ümmetimin güvenidir” buyuruyor. Öyleyse onların fitnelere karşı hareketi ve onları algılayışları bizim de tavrımız olduğunda, dünya yansa Allah'ın izniyle yangının içinden salimen çıkarız ve ne şehvet ne mal fitnesi bizi batıramaz.

Fakat ashab-ı kiramın yalnızca sembol isimler olarak başımızda bulunduğu, ruh ve hareket açısından kopyalanmadıkları zamanlarda fitnelere karşı hazırlıksız demektir ki -maazallah- helak olmanın nedenidir.

(Bu konuda bkz: Ashab-ı Kiram İmanımızla İlgilidir dersi.)

Ortadaki gerçek, dünyada hiçbir zaman fitnelere yüzde yüz korunmuş bir zaman diliminin yaşanmayacağıdır. Çünkü bu Allah'ın imtihan etmemesi anlamına gelir ki fitne Allah'ın imtihan etmesidir. Ancak iki şey mümkündür:

Mesela Resûlullah aleyhisselatu vesselamın zamanındaki fitneler münafıklık, fakirlik ve hem mekân hem yaygınlık anlamında cüzi oranda olabiliyorken kıyamete yaklaştıkça çığır zirveden aşağı gelirken kütlesini büyüterek düşmesi gibi fitne de büyüyecektir. Şimdi Resûlullah'ın ve ashab-ı kiramın zamanından çok daha fazla olarak fitne tehlikesi vardır ve bizim de ashaptan daha titiz olmamız icap eder –evhama ve vesveseye kaymadan.

Fitneleri bugün karşımızda bulduysak bunlar tesadüfen önümüze gelmiş, mesela Orta Doğu'daki bir süper gücün yaptıkları dolayısıyla oluşuyor değillerdir; Allah'ın kaderinin tecellisinden dolayı bu fitnelere karşı karşıyayız. Bir yanlışlık, hesap hatası veya umulmayan şeyle karşılaşma yoktur. Her hâlükârda Allah'ın kaderi yüzde yüz tecelli etmiştir lakin gerçekleşenler beklenen şeylerdir. Ama beklenmeleriyle onlara hazırlıksız yakalanmamız aynı değildir.

Mesela Peygamber Efendimiz aleyhisselatu vesselam bizlere Raşit Halifeler'in tarzındaki siyasetle yönetilmemizi buyurmuş ve onları övmüştür. Raşit Halifeler'in sisteminin yerini demokrasi vesaire sistemlerin aldığı bir dünyada fitnelere karşı kışa hazırlıksız yakalanmışız demektir.

Allah'ın şeriatı ve Kur'an dışında bir kaynakla yönetilmek, ırkçılığın Müslümanlar arasında yer bulabilmesi ve insanları ırklarına göre değerlendirmek, kadınların teberüç etmeleri yani bedenlerini daha güzel gösterecek şekilde caddelerde dolaşmaları, dünyanın herhangi bir yolla içimizi kemiren put hâline gelip ahiret sevgisini ezmesi birer Cahiliye hastalığı değil midir?

Bütün bunlar fitnelere geldiğinde hazırlıksız yakalanmış olmamızın ölçüsüdür. İnsanların hepsini kardeş kabul etmememiz ve Allah'ın koyduğu mümin-kâfir (itaat etme-etmeme) statüsü dışında bir mantıkla görmemiz, sözcülemi belli bir tür elbiseyi giydikleri ya da çadırda kaldıkları için farklı kıymetlendirmemiz de Cahiliye hastalıklarındandır. Hâlbuki Allah Teâlâ bizi bu konuda da uyarılmış ve “siz birbirinizin fitnessiniz, dikkat edin” buyurmuştur.

İnsanlar Kâbe dışında nerede bir araya gelmişler ayazda açıkta kalmışlar, Arafat vakfesi dışında toplanılan her yer aslında birbirlerini parçalamak için toplandıkları yerdir. Etrafında dönülecek tek yapımız Kâbe, ruhlarımızı birleştirecek olan da yalnızca Kur'an-ı Kerim'dir. Bunun dışındaki değerler ne olursa olsun insanın fitneye karşı çıplak yakalanmasından başka şey değildir.

Allah Teâlâ salih ve âlim kullarını aramızdan aldığında da bizi bu açıktaki ve ayazda tutma imtihanına sürüyor demektir. Dilini Kur'an'ın azametini göre oynatan, Kur'an'la konuşan ve Resûlullah aleyhisselamın hadislerine göre yaşayan âlimlerin yerine makamına ve koltuğuna dikkat ederek konuşanlar niçin bulunuyorlar ve bunun sonucu ne olarsa fitnelere yakalanmamız ve karşı hazırlıklarımızın ne olacağı da bununla bağlantılıdır. Çünkü âlimler ve salihler Resûlullah aleyhisselamın vekili ve temsilcisi durumundadırlar, âlimin ölümü âlemin ölümüdür. Yaşadığımız diyardaki bir salih kulu o civarın bereketi olarak görmedikçe kıymetini bilmiyoruz demektir. Kıymeti bilinmeyen bütün nimetler de çekilip alınacaktır. Hangi nimet kıymeti bilinmediği hâlde Allah onu içimizde tutmuştur ki?

Allah, Kur'an ve hadis-i şerif konuşan, Kur'an'ın ağırlığı alınandan okunabilen, Resûlullah aleyhisselamın insanlara anlattıklarını tıpkı o anlatıyormuş gibi heyecanla nakledebilen, emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker edebilen âlimlerimizin ve salih kulların içimizden çekilip gitmeleri adeta suyun toprağın altına çekilmesi gibi bir afet, havamızın artık yeterli olmaması türünden bir imtihandır. İskipli Atıf gibi âlimler ipe gönderilirlerken ve sonrasında günümüze kadar âlimlerin vefatlarıyla bu acıyı hissetmememiz, şimdi geldiğimiz noktada işin cahillerin eline kalması ve onların da kendileriyle birlikte hepimizi helak edecek bir meçhule doğru götürdükleri zamana gelmemizle sonuçlandı.

Ümmetimizin yeniden toparlanması için, bundan sonraki nesillerin Allah'ın öğrettiği fitnelere ve önlemlerine karşı tedbirleri öğrenmesi ve bu hususta gayreti olması lazımdır. Tıpkı ashaptan sonra selef-i salihinin yetiştirdiği âlimler ve salih kimselere kıymet vermeleri gibi bir hareket başlatılmalı, insanlar üzerinden bedava geçinmek için salih görüntüsü veren kimselerden uzak durularak buna gayret edilmelidir.

Aksi takdirde yakalandığımız fitne bataklığında Rabbimize söyleyip itiraz edebileceğimiz bir şey yoktur.

Ashab-ı kiramın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden gördükleri fitne eğitimini görmediğimiz ve anlayamadığımız için fitne denince hâlâ başımıza taş yağması, düşmanların topraklarımızı işgal etmesi gibi şeyleri anlıyoruz. Hâlbuki Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'in Enbiya suresinin 35. ayetinde şöyle buyuruyor:

وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً

“Biz sizi iyi şeylerle de kötü şeylerle de imtihan ederiz.”

Bu, elimizdeki nimetlerin bile fitne olabileceğini anlatmaktadır. Allah Teâlâ'nın nimetleri yiyecek-giyecekten binek araçlarına ve iletişim imkânlarına varıncaya kadar, Âdem aleyhisselamın dünya topraklarına ayak bastığı anda olduğundan milyonlarca kat fazla hâlde imtihan olarak önümüzdedir. Dünyada sadece elli sene önce insanlığın gıda bakımından eksiklik çektiği zamanlar söz konusuydu ama şu anda 'gıda stoğu fazlası' diye bir kavram vardır. İnsanoğlu giyeceği konfeksiyon-tuhafiye malzemesinde artık beğenisini bile şaşırtacak şekilde abartıya gitmiştir. Ayağı soğuktan koruyacak bir çorap aranmamaktadır; ayaktan bile dekor gösterisi yapılabilecek bir çorap aranmaktadır. İletişim araçları artık muhabbet ve eğlence araçlarına dönmüş, binek araçları keyfilik amacıyla üretilir olmuştur.

Bütün bunlar bize Allah Teâlâ'nın yüz sene önce kıtlık ve açlıkla imtihan ettiği kullarına karşın şimdi bizi bollukla ve fazlalıkla imtihan ettiğini göstermekte, insanoğlunun şımarıp şımarımayacağını görmek istemektedir. İnsanın açlıktan ayağının kayıp kaymayacağı gibi tokluktan dolayı da kayma riski söz konusudur.

Bu ayırım yapılamazsa ve fitne denince yalnızca bir zalimin uçaklarının mazlumları bombalaması türünden bir anlayışa hapsolursak belki o mazlumlar çektikleri işkenceler sebebiyle Allah'ın

mağfiretine erişip cennete giderler ama biz camilerin, evlerin ve lokantaların bulunduğu huzurlu ortamlarımızda, bolluk fitnesini aşamadığımız için helak oluruz.

Çünkü Allah, zorlukla da kolaylıkla da imtihan etmektedir.

Bir hakikate buradan yol açmalıyız: Bizler bugün yaşayan insanlar olarak Allah'ın kulu olmakta ashab-ı kiramla aynıyız. Onlarla insanlıkta da farkımız olmadığı gibi cennet için uğraşmakta dahi ortak paydamız var ve bizim de onların başında da Resûlullah aleyhisselam vardır. Ama ashab-ı kiram, ailelerinde-ticaretlerinde-dünya siyasetinde-bedenlerinde oluşan bir fitneye karşı uyanık ve tedbirliyidiler. Biz ise tehlikeyi hep müstakbelde, sözgelimi İsa aleyhisselamın inişinde görüyoruz; hâlbuki hiçbir mümin, İsa aleyhisselamın inme sürecinin yarın başlamayacağını söyleyemez, bu çoktan başlamış olabilir.

Ümmetimizin aklını başına toplaması, fitne eğitiminde basiretli ve uyanık olması gerekiyor. Fitnelerin birçoğuyla karşılaşmadan yaşamış olan ashab-ı kiram bu tedbirleri almış hâlde yaşamalarına rağmen fitnelerle burun buruna ömür geçiren bizler aynı uğraşı sergilemezsek yetersizliğimizin bedelini öderiz.

Bizim laubaliliğimiz, fitneleri uzak bir ihtimal gibi görmemiz, kızlarımızın Müslümanlar'ın yaşadığı sokaklardaki görüntüleri hatta 'tesettürlü' sıfatıyla dolaştıkları hâlde ümmetimizin şanı ve şerefine yakışmayan görüntüleri, Resûlullah aleyhisselamın sünneti üzerinde yapılıp edilenlere karşı vurdumduymazlığımız, ümmetimizin çocuklarının ilahiyat fakültelerinde din diye öğrendiklerinin akidemizi dinamitleyecek malzemeler olmasına karşı ciddi refleks göstermememiz, faizin suç listemizden çıkması bir kenara, 'olmazsa nasıl yaşayacağız' denecekmiş gibi benimsenmesi, siyaset arenasında Müslümanlar'ın Allah için yola çıktuktan sonra Allah'a düşmanlık anlamına gelecek işleri yapmakta sakınca görmemeleri, aynı Arafat'ta bulduğumuz Müslüman kardeşlerimizle aramıza kâfirlerin koydukları sunî sınırları gözümüz gibi korumamız...

Hepsini geçtik diyelim; herkesin gözü önünde evlilik müessesesinin çökmesi, yuvaların huzurlu olmamasının zinanın yayılması anlamına geldiğini bildiğimiz hâlde ses çıkarmıyor olmamız fitne dalgalarına karşı hazırlıksızlığımızdandır.

Müslümanlığı sadece namaz kılmak ve tespih çekmekten ibaret anlayışla eğitilmemizin doğal sonucudur bu manzara. Dünya üzerindeki siyasî varlığımız, coğrafyamızın farklılıkları ve sosyolojik kimliğimiz de Müslümanca tahlil edilmeli, aksi takdirde fitnelere hazırlıksız yakalanmamız şaşkıncı olmamalıdır. Mesela senelerce sürdürülen başörtüsü mücadelesinin arkasından kendileriyle huzurlu yuva kurulamaz gençler çıkması bunun örneğidir. Keşke aradığımız şeyleri insanlığımızı kaybetmeden bulabilseydik.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.